

Foto: FaceMePLS

Factsheet

Samen Organiseren in de Omgevingswet

Collectieve voorzieningen door en voor gemeenten

Visie en aanpak voor managers Omgevingswet en Informatievoorziening

De Omgevingswet: Óók samen Informatievoorziening organiseren

In 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. De voorbereiding op en uitvoering van de Omgevingswet vraagt veel van gemeenten, zoals vergaande digitalisering en anders werken. Het is verstandig en voordelig als gemeenten de handen ineenslaan om gezamenlijke oplossingen te realiseren, vooral als het gaat om Informatievoorziening.

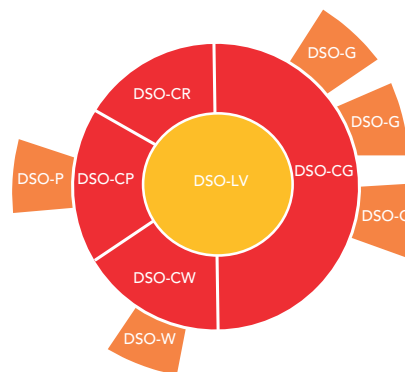
Digitaal Stelsel Omgevingswet

Om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen goed kunnen werken naar letter en geest van de Omgevingswet wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Het DSO:

- biedt integraal inzicht in wat wel of niet kan binnen de fysieke leefomgeving;
- zorgt dat processen sneller en beter voorspelbaar verlopen;
- biedt één loket voor burgers en bedrijven en ondersteunt hen digitaal;
- ondersteunt het bevoegd gezag bij de uitvoering van hun processen.

Het DSO is geen systeem, maar een stelsel dat bestaat uit verschillende onderdelen zoals in de illustratie hier naast is afgebeeld.

Collectieve voorzieningen

Het landelijke digitale stelsel levert de basisvoorzieningen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Het DSO-LV (Landelijke Voorzieningen) is het deel waar alle overheden gebruik van maken. Daarnaast is er een (DSO-CG) waarin collectieve voorzieningen worden ontwikkeld specifiek voor en door gemeenten. Iedere gemeente staat zelf aan de lat om de maatregelen en voorzieningen voor de eigen organisatie te treffen in DSO-G (Gemeentelijke voorzieningen). Door samen, bij voorkeur met de markt, te ontwikkelen, te leren en te delen besparen gemeenten tijd, kosten en capaciteit. Door met elkaar standaarden af te spreken kunnen gemeenten bovendien hun opdrachtgeverschap naar leveranciers beter invullen. De leveranciers van hun kant kunnen dan sneller inspelen op de behoeften van

gemeenten. Dat alles maakt uiteindelijk de in- en uitvoering van de Omgevingswet eenvoudiger.

Een Collectieve voorziening is dat wat nodig, voordelig of wenselijk is om samen te doen om een Informatievoorziening gerelateerd vraagstuk bij de in- en uitvoering van de Omgevingswet op te lossen.

Samen Organiseren

Samen Organiseren is de nieuwe werkwijze voor het verbinden en versnellen van gezamenlijke activiteiten binnen de 380 gemeenten. Essentieel principe van Samen Organiseren en dus ook voor Collectieve voorzieningen voor de Omgevingswet is eigenaarschap. Gemeenten staan altijd aan het stuur; zonder eigenaarschap geen Collectieve voorziening. Eigenaarschap betekent in ieder geval dat:

- een aantal gemeenten zich - voorafgaand aan de besluitvorming - heeft gecommitteerd aan de realisatie van de collectieve voorziening;
- er gemeentelijke ambassadeurs (ambtelijk en bestuurlijk) beschikbaar zijn;
- de gemeentelijke beroeps- en gebruikersverenigingen betrokken zijn;
- de gemeentelijke gebruikers een sturende positie hebben in de governance.

De ontwikkeling van een collectieve voorziening moet in lijn zijn met de principes van Common Ground Met Common Groud wordt een fundamentele stap gezet voor een andere techniek en organisatie van de informatievoorziening van gemeenten. Ze dragen bijvoorbeeld bij aan het oplossen en voorkomen van koppelp Problemen en aan de informatieveiligheid.

Samen doen

Er zijn verschillende vormen van een collectieve gezamenlijke voorziening: een afspraak (bijvoorbeeld een werkwijze of een informatiestandaard), een IT-functionaliteit (bijvoorbeeld een applicatie) of een organisatiedienst (bijvoorbeeld de uitvoering van een proces). De voorzieningen worden op verschillende manieren beoordeeld. Denk hierbij aan een positieve business-case of technische haalbaarheidstoets. Draagvlak, support en eigenaarschap van gemeenten zijn de meest fundamentele criteria. Om deze afwegingen consequent en transparant te maken, is een afwegingskader ontwikkeld. De VNG faciliteert het samenspel van gemeenten en voert regie over de totstandkoming van de Collectieve voorzieningen en het gebruik en beheer daarvan. De Taskforce Samen Organiseren is hierbij nauw betrokken. De

Taskforce kan adviseren om voor het vaststellen van eventuele verplichtingen het College van Dienstverleningszaken in te schakelen. Het College adviseert het bestuur van de VNG over de financiering, standaardisering en de mate van verbindverklaring.

Voorbeelden van Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen verschillen in aard, omvang, termijn en doel. Er zijn 'noodzakelijke voorzieningen' die gemeenten samen moeten oppakken om de wet uit te kunnen voeren. Een voorbeeld hiervan is samenwerking; dit kun je niet als individuele gemeente.

Daarnaast zijn er 'voordelige voorzieningen' die financiële en/of maatschappelijke baten opleveren door het samen te organiseren. De derde groep zijn de

Voorbeelden noodzakelijke voorzieningen

1. Harmoniseren en standaardiseren van de meest voorkomende gemeentelijke begrippenlijst.
2. Ontwikkelen en als standaard vaststellen van de Producten- & Diensten- en Zaaktypen-catalogus als voorwaarde voor keten-samenwerking.

Voorbeeld voordelige voorziening

3. Een gezamenlijke aanpak richting leveranciers en mogelijk gezamenlijke aanbesteding van gemeentelijke applicaties.

Voorbeeld transformerende voorziening

4. Een register om object- en activiteitengegevens in de keten te delen.

'transformerende voorzieningen'. Hiermee zet een gemeente één stap om een lange termijn doel voor de Informatievoorziening te bereiken. De afzonderlijke voorziening levert niet op korte termijn, maar wel op lange termijn voordeel op. De mogelijke Collectieve voorzieningen voor de Omgevingswet worden verkend, getoetst door gemeenten, beproefd in de praktijk en uitgewerkt in realiseerbare voorstellen. Dit portfolio van mogelijke collectieve oplossingen krijgt elk kwartaal een update. In de 2e helft van 2018 wordt duidelijk welke gezamenlijk aanpak voor gemeentelijke applicaties voor de Omgevingswet wordt gevolgd.

Wat kunt u als gemeente al zelf doen?

VNG Realisatie heeft de checklist en de handreiking Informatievoorziening Omgevingswet ontwikkeld. Hiermee kunt u voor uw gemeente verkennen waar u staat bij de implementatie van de Omgevingswet en uw eigen maatwerkplan maken voor de Informatievoorziening Omgevingswet. Daarbij wordt rekening gehouden met voorzieningen die gezamenlijk worden ontwikkeld. Zo weet u wat de lokale opgaven zijn en welke stappen u zou moeten zetten.

Wilt u de ontwikkelingen rondom de collectieven volgen, meedoen, meesturen of meedenken? Volg dan vooral onze informatiepagina "Samen Organiseren in de Omgevingswet" op DA2020.nl.

juni 2018